

Pasitaiko įvykių, kurie visiškai apverčia žmonių gyvenimą. Kartą ir visiems laikams. Tarsi juos būtų apsukę šimto aštuoniasdešimties laipsnių kampu, ir štai vakare viskas kitaip, nei buvo rytą.

Niekad nemaniau, kad tai patirsiu. Tarytum būčiau filmo ar knygos veikėja. Tačiau 20... metų lapkritį kaip tik toks apvartukas ištiko mane. Beje, žodyne neradau žodžio „apvartukas“. Bet kaip tik jis man tinka labiausiai. Jei šio žodžio anksčiau nebuvo, veikiausiai būsiu sugalvojusi naują, o man dar niekad nėra taip nutikę. Bet, kaip sako mano tėtis, viskam yra pirmas kartas.

Tą lapkričio vakarą, tiksliau, lapkričio naktį, pradėjau rašyti dienoraštį: nusprendžiau užsirašyti naujas mintis, jausmus, emocijas ir spėjimus, kad jų nepamirščiau. Ir tam, kad viską surikiuočiau ir išsaugočiau sau pačiai. Galimas dailtas,

perskaitysiu šiuos užrašus, kai man bus daug metų, pavyzdžiui, keturiasdešimt. Koks siaubas. Nejau kada nors man bus keturiasdešimt? Gerai, kad iki to dar visa amžinybė. Viliuosi, kad netapsiu keturiasdešimtmete nuoboda.

Taigi, į dienoraštį sugulė viskas, kas mane užplūdo ir tryško lyg fontanas.

Anksčiau nemaniau, kad tapsiu žmogumi, rašančiu dienoraštį. Mat lig tol nejaučiau nei noro, nei poreikio. Jau ir dabar turiu daugiau nei užtektinai veiklos: mokyklą, baseiną du kartus per savaitę, sportiniai šokiai – kartą ar du per savaitę, priklauso nuo nuotaikos.

O kai užsimanau padykinėti ar šiaip atsipūsti, mudvi su Marharyta (ji yra geriausia mano draugė, su ja nuo pirmos klasės sėdime viename suole) vaikštinėjame puikiausio pasaulio miesto gatvėmis, skanaujame ledus šiltuoju metų laiku, o šaltuoju – vaflinius vamzdelius. Šildomės prekybos centruose, spoksodamos į prašmatnių parduotuvių vitrinas. Trumpai tariant, dienoraštį užmirštu.

Veikiausiai nenumanot, apie kokį miestą pasakojau. Puikiausias pasaulio miestas – Kyjivas. Mes su Marharyta gyvename Kyjive ir labai tuo didžiuojamės. Mums nepaprastai pasisekė. Jei ir jūs esate iš Kyjivo, vadinasi, jums taip pat labai pasisekė.

Vakaraš dažnai nerandu laiko dienoraščiui. Ruošiu namų darbus, o tada skaitau viską, ką seras Konanas Doilis parašė apie Šerloką Holmsą. Ir savarankiškai studijuojau dedukcinį metodą. O tai, noriu pasakyti, atima marias laiko.

Beje, pamiršau prisistatyti. Mano vardas Varvara, gyvenu Kyjive, mokausi... Tiesą sakant, kam jums žinoti, kur mokausi? Ne, aš nesibaiminu, kad nutarsite aplankyti mūsų mokyklą. Ir sužinosite apie mane kai ką, ko jums žinoti nereikia. Galop, atsitiktinai pamatę mane mokyklos koridoriuje, vis vien neatpažintumėte. Mat ne per seniausią priėjau išvadą, kad atrodau vidutiniškai. Tai – nei gerai, nei blogai. Faktas, ir tiek.

O mūsų mokykla neblogo. Klasės auklėtoja Olha taip pat visai nieko. Ji mažumą griežta, bet leidžia mums tai, apie ką kitos klasės gali tik pasvajoti. Na, pavyzdžiui, galime ateiti į mokyklą, mūvėdami suplėšytus džinsus, o sijonai gali būti dešimt centimetrų aukščiau kelių. O štai A klasėje – tik penkis. Jiems menčiau pasisekė.

Apie B klasę apskritai tyliau. Ten visu pajėgumu taikomas spartietiškas auklėjimas, griežta disciplina ir... Nenoriu nė galvoti apie griežtą discipliną. Bet ką padarysi, jei klasės vadovas – kūno kultūros mokytojas. Privalai mokytis Spartos istorijos ir lankyti tris sporto būrelius, nuolatos dalyvauti išgyvenimo

ekstremaliomis sąlygomis mokymuose, kai tau įduoda pakelį džiovėsių, pusę litro vandens, tris degtukus ir palieka miške keturioms dienoms. Tik nežinau, ar jie pasiima tavo išmanųjį telefoną, ar ne. Galbūt palieka, kad galėtum tėvams ir draugams įamžinti paskutines savo gyvenimo akimirkas ir nufilmuoti atsisveikinimą. Ne, nenorėčiau mokytis B klasėje. Jokių būdu.

Mūsų klasės auklėtoja Olha dėsto ukrainiečių kalbą ir literatūrą. Ji – diktantų mėgėja (mes juos rašome, regis, per kiekvieną pamoką). Be to, jai patinka skatinti mūsų kūrybinį mąstymą ir naujų dalykų pažinimą.

Todėl protarpiais gauname įvairių kūrybinių užduočių – reikia parengti maždaug dešimties minučių pristatymą ir papasakoti taip, kad auditorijai, tiksliau, klasiokams, būtų įdomu.

Tokios kūrybinės pamokos būna kartą per mėnesį. Tada vietoje kalbos ir literatūros turime dvi pamokas pristatymams. Dažniausiai šios pamokos būna ištis smagios ir galima sužinoti ką nors įdomaus.

Rugsėjį tradiciškai aptariame keliones, nes po vasaros atostogų visi nori papasakoti, kur atostogavo.

Beje, auklėtoja mano, kad važiavimas metro tam tikru požiūriu taip pat yra kelionė. Taigi tie, kurie nebuvo išvykę

už Kyjivo ribų (arba tik sako, kad niekur nesilankė), vis tiek turi, apie ką papasakoti, ir nėra atleisti nuo pristatymo.

Spalį nagrinėjome temą „Temperamentas“: turėjome išsiaiškinti, kokie yra temperamento tipai, kokie pagrindiniai jų bruožai, o tada apibūdinti savo temperamento tipą ir atitinkamai pagrįsti. Klasės draugai galėjo pritarti arba nepritarti. Kartais tai būdavo gana juokinga. Aš esu sangvinikė-cholerikė – taip apibūdinau save ir tuo labai didžiuojusi. Manau, kad tai puikus temperamento tipas. Esu gyvybinga, smalsi, energinga. Kai mane suerzina, tampa drakonu. Tačiau greitai nusiraminu.

O štai Marharyta mano, kad jos temperamento tipas – sangvinikė. Ir visiškai nepastebi savo flegmatiškumo. Užsispyrimo ir atkaklumo jai netrūksta. Bet ko norėti iš flegmatikės? Flegmatikai – labiausiai užsispyrę planetos žmonės.

O lapkritį buvo tema „Vardai“. Reikėjo sužinoti savo vardo reikšmę ir įdomiai papasakoti. Galėjai pasakoti apie save arba apie įžymius žmones tokiu pat vardu, į kuriuos norėtum būti šiek tiek panašus. Trumpai tariant, galybė variantų.

Bet – galite įsivaizduoti?! – aš užmiršau šią užduotį. Net keista, kaip toks dalykas gali išlėkti iš galvos. Juk tavo vardas – be galo įdomi tema. Tikrai norėjau sužinoti ką nors svarbaus apie vardą Varvara. Ir visai apie tai pamiršau. Na, kaip tai galėjo nutikti?

Žinoma, galbūt tai galima paaiškinti tuo, kad visą savaitę dienomis buvau labai užimta, o vakarais skaitydavau serą Konaną Doilį. Ir tarsi pati atsidūriau užpraeito šimtmečio Londone.

Beje, man patinka, kai į žmones kreipiasi „sere“ ir „ledi“. Tai savotiškai... įkvepia ir stiprina pasitikėjimą savimi. Jėga! Londoną įtraukiau į miestų, kuriuos žūt būt turiu aplankyti, sąrašą. Ir, aiškus daiktas, Beikerio gatvė 221B. Noriu ten. Savo išmaniojo telefono užrašinėje turiu tokių būsimų kelionių sąrašą. Ir jis jau ganėtinai ilgas.

Taigi galvojau apie Londoną, daktarą Moriartį, Šerloką, Vatsoną ir Baskervilių šunį. Bet man visiškai išgaravo, kad turiu išsiaiškinti savo vardo paslaptis, jei tokių yra.

Tik pamanykit: likus penkioms minutėms iki skambučio, aš vis dėlto prisiminiau (tiksliau, man padėjo atsiminti), kad šiandien kūrybinės pamokos, skirtos vardams. Kad privalėčiau paruošti pristatymą apie savo vardą, bet neparuošiau. Iš tiesų galima per penkias minutes daug visko rasti gūgle, jis visados išgelbėja. Mano tėtis mėgsta kartoti: „Gūglas – tavo pagalbininkas, Varvara!“ Taip sako, kai ko nors jo klausiu, o jis neturi laiko man atsakyti. Arba kai nori, kad mokyčiausi savarankiškai ieškoti informacijos bet kokia tema. Ir man jau neblogai sekasi.

Antai užsimaniau sužinoti žodžio „kvadrantas“ reikšmę. Ne „kvadratas“, o „kvadrantas“. Panaršau internete – ir paaiškėja, kad yra mažiausiai keturios reikšmės. Rinkis, kurią nori. Išsirenku, nes yra iš ko.

Arba klausiu tėčio, kokia temperatūra kosmose, o jis: „Gūglas – tavo pagalbininkas, Varvara!“ Tiesa, vėliau tėtis nusprendė man „padėti“ ir pasakė, kad ten yra absoliutusias nulis.

Akl! Na, iš kur galiu žinoti, kas yra absoliutusias nulis? Žinau, kad yra tiesiog nulis. O po jo eina minus vienas. Ir per algebros pamokas nieko panašaus nesimokėme, tai tėčiui ir pareiškiau.

Tėtis paaiškino, kad mokykloje tai dėstoma per fizikos pamokas. O gal ir ne. Bet kuriuo atveju, jei apie tai sužinosisiu dabar, būsiu neprastai pažengusi ir daug protingesnė, nei buvau anksčiau. Tai mane motyvuoja.

Tiesą pasakius, tėčiui patinka mane motyvuoti. Įdomu tai, kad jam puikiai sekasi. Neblogas tėvų bruožas – mokėjimas motyvuoti savo vaikus. Ir ne tik tėvų. Kai kuriems mūsų mokytojams, po teisybei, kyla dėl to keblumų.

Taigi, kaip reikiant motyvuota skaitau apie absoliutųjį nulį ir sužinau, kad klausimas „Kokia kosmose temperatūra?“ nekorektiškas. Mat kosmosas – tuštuma. Erdvė, kurioje nieko nėra. O jei nieko nėra, vadinasi, negalima ir temperatūros pamatuoti. Juk *niekas* neturi temperatūros. Kažkaip taip. Viskas sudėtinga ir paslaptinga. Jei erdvėje

nėra materijos, nėra ir temperatūros. O jei kosmose yra astronautas? Nieko nesuprantu. Ar astronautas nėra materija, jei jau jis atsidūrė kosmose?

Ir kas tas *niekas*, taip pat visiškai neaišku.

Iš būsimų profesijų sąrašo išbraukiau astronautus. Nenoriu į kosmosą. Juolab kad absoliutusias nulis yra labai šalta. Minus du šimtai septyniasdešimt trys laipsniai pagal Celsijų (aš vis dėlto sužinojau šį baisų laipsnių skaičių). Siaubas. Tokio dalyko net įsivaizduoti nepajėgiu.

Kai pas mus būna dvidešimt laipsnių šalčio – o tai pasitaiko retai, vos kelias dienas per žiemą, ir dar naktį, – aš neinu į mokyklą. Nes tokiu oru reikia tūnoti namie, susisupti į pledą ir skaityti apie Šerloką Holmsą. Arba žiūrėti „Sostų karus“ ir gurkšnoti kakavą su pieno putele.

Viskas, grįžtu prie vardų temos. Iki šiol čia buvo lyriniai nukrypimai – prisipažįstu, aš juos labai mėgstu. Man patinka atitolti nuo pagrindinės temos ir pažvelgti į ją iš šalies. Pakeisti optiką arba požiūrio kampą. Taip galima pamatyti gerokai daugiau. Tačiau per kai kurias pamokas nerekomenduojama nukrypti nuo temos. Nežinia kodėl mokytojus tai nervina. Tačiau per istorijos pamoką man dažnai norisi kalbėti apie geografiją ir atvirkščiai. O kartais

noriu šiek tiek paironizuoti apie tą dalyką. Bet pasirodo, kad ironiškų lyrinių nukrypimų šalininkų tarp mokytojų yra dar mažiau nei tiesiog lyrinių nukrypimų šalininkų.

O ironija yra tarsi prieskonis kulinarijoje. Šiek tiek aštrumo – ir daržovių troškinys įgauna visai kitokį skonį. Mes su tėčiu retkarčiais gaminame maistą, todėl nemažai apie tai žinau. Įdomu, kiek lyrinių nukrypimų jau buvo? Ne per visą gyvenimą, o... bent jau per pastarąją savaitę? Tiesą sakant, ištis daug.

Gera, dabar, ko gero, nebesiblaškysiu.

Taigi sėdžiu šalia Marharytos, kuri, akivaizdu, paruošė pristatymą apie savo vardą, ir paskubomis ieškau reikiamos informacijos gūgle.

Regis, šį tą radau, bet jokios man patinkančios istorijos iš to nesuklijuosi. Perskaičiau, kad Varvara – graikiškos kilmės vardas ir gali reikšti svetimšalę arba sietis su barbarais. O barbarai – patys suprantate – man neaktualu. Nes tie žmonės, švelniai tariant, nėra labai intelektualūs, jie ne itin daug žino, neskaito knygų, visiškai nedraugauja su internetu. Na, bent jau toks mano subjektyvus požiūris į barbarus. Greičiausiai barbarai nieko nenutuokia apie dedukcinį metodą ir ironiją. Beje, „ironija“ taip pat yra graikiškos kilmės žodis, jei nežinojote.

Tarp žymių mano bendravardžių moterų – šventoji Barbora¹, pirmoji patraukusi mano dėmesį. Greitomis peržvelgiau straipsnį. Neturėjau laiko perskaityti visko, tad gal ko nors ir nesupratau.

Šios moters istorija gana keista ir nelabai man maloni. Na gerai, Barbora gyveno trečiajame amžiuje, ir dabartinis gyvenimas smarkiai skiriasi nuo tuometinio, bet tai, ką apie ją perskaičiau, man pasirodė per daug.

Barboros tėvas buvo tikras despotas ir sadistas. Jis uždraudė Barborai daryti tai, kas jai patinka, ir priverstė dukrą gyventi specialiai pastatytame bokšte. Neva tam, kad apsaugotų ją nuo blogos draugijos. Jam buvo nė motais, kad sėdėdama bokšte mergina gali susirgti depresija ar neuroze, o tai, mano nuomone, ne ką geriau nei bloga kompanija. Be to, be pasivaikščiojimų gryname ore ir saulėje... Tai visiškai nenaudinga odai.

O gal Barborai buvo leidžiama pasivaikščioti su palyda? Straipsnyje apie tai nekalbama. Buvo tik pasakyta, kad tėvas nekantravo ištektinti Barborą už, kaip jis manė, verto kandidato. Bet tada jis turėjo pasirūpinti jos savijauta ir nuotaika, nes nuo jų priklauso grožis. O tūnojimas bokšte, manau, tik

¹ Barbora – graikų kilmės vardas, reiškiantis „barbarė, svetimšalė“. Vardas yra populiarus daugelyje tautų, bet ne visur jis skamba vienodai. Pavyzdžiui, Ukrainoje, Bulgarijoje ir kai kuriose kitose šalyse vardas skamba kaip Varvara. (Čia ir toliau – vert. past.)